

Adam Sternau

Torakoneptunalia 2007

Thoraconeptunalia 2007

W dniach 28–29 września 2007 roku w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni odbyła się kolejna, V, ogólnokrajowa konferencja z cyklu „Torakoneptunalia”, na temat „Nowoczesne technologie w diagnostyce i leczeniu raka płuca”. Na konferencję przybyli znakomici goście z kraju i z zagranicy, wśród których znaleźli się Bernard Park z Nowego Jorku, Francesca Melfi i Elena Bozzi z Pizy, Tadeusz Orłowski z Warszawy, Tomasz Grodzki ze Szczecina, Jerzy Kozielski z Katowic, Marcin Zieliński z Zakopanego, Wojciech Dyszkiewicz oraz Cezary Piwkowski z Poznania i Adam Zapaśnik z Gdańska.

Ideą tegorocznej konferencji była dyskusja na temat nowoczesnych technologii stosowanych w torakochirurgii i pulmonologii. W celu podwyższenia atrakcyjności, jak również zaprezentowania możliwości nowoczesnego sprzętu medycznego wybraliśmy formułę bezpośredniego, audiowizualnego przekazu procedur wykonywanych przez ekspertów w salach operacyjnych ACK SPSK 1 do sali konferencyjnej w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni. Przedsięwzięcie to wymagało wielu przygotowań, koordynacji i zaangażowania organizatorów, jak również ekip prowadzących przekaz (Telewizji Polskiej S.A. Oddziału Gdańskiego, Telekomunikacji Polskiej S.A.), zarządzających Trójmiejską Akademicką Siecią Komputerową (TASK) oraz służb technicznych szpitala. Daleko idącą pomoc zapewniła Dyrekcja ACK SPSK 1. W przekazie bezpośrednio brało udział 16 osób obsługi.

Obrady rozpoczęły się sesją dla władz miasta i uczelni oraz dyrektorów szpitali z Pomorza i całej Polski. Pierwsza prezentacja dotyczyła technicznych i ekonomicznych aspektów zakupu robota DaVinci dla szpitali w Polsce. Bardzo ciekawy wykład wygłoszony przez szefa firmy Surgical Intuitive Europe, Franca Van Hyfte połączony z możliwością wypróbowania na żywo manipulacji robotem zainspirował władze szpitala i uczelni do

Pneumonol. Alergol. Pol. 2008; 76: 192–194

podjęcia starań o pozyskanie tej maszyny dla Centrum Medycyny Inwazyjnej Akademii Medycznej w Gdańsku. Sprowadzenie robota z Holandii do Gdańska w celu jego prezentacji kosztowało firmę 15 000 euro.

Drugi wykład, wygłoszony przez przedstawicielkę firmy General Electrics, Ilonę Uszczuk, był tematycznie powiązany z poprzednim i dotyczył nowoczesnych metod finansowania służby zdrowia. Wykład, oparty na bogatym doświadczeniu firmy we wspólnych przedsięwzięciach medycznych ze szpitalami w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, wykazał alternatywne możliwości finansowania nowoczesnych, ale często bardzo drogich inwestycji w służbie zdrowia i spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem zaproszonych gości.

Po tej zamkniętej części konferencji rozpoczęły się przekazy na żywo z sal operacyjnych Akademickiego Centrum Klinicznego Akademii Medycznej w Gdańsku (ACK AMG). Pokaz dotyczył zastosowania autofluorescencji w diagnostyce patologii dróg oddechowych. Podczas prezentacji swoje bogate doświadczenia przedstawili profesor Tadeusz Orłowski oraz profesor Jerzy Kozielski, jednocześnie komentując wraz z operatorem, doktorem Dariuszem Dziedzicem, na żywo wykonywane badania. Operacyjna obustronna rozszerzona limfadenektomia śródpiersiowa (TEMLA, *transcervical extended mediastinal lymphadenectomy*) jest nowym, niemającym jeszcze swojej ugruntowanej pozycji w diagnostyce i leczeniu raka płuca zabiegiem, wykonanym po raz pierwszy przez doktora habilitowanego Marcina Zielińskiego. Doktor Zieliński podczas krótkiego wykładu przedstawił teoretyczne podstawy wykonywania tego typu operacji i pokazał doświadczenia zakopiańskiego ośrodka torakochirurgicznego w wykonywaniu tej procedury. W późniejszej sesji słuchacze mieli również możliwość śledzenia przekazu z operacji wykonywanej przez doktora Zielińskiego. Podczas

przekazu na sali wykładowej swoje argumenty za wykonywaniem i przeciw wykonywaniu tego typu operacji przedstawiali prowadzący doktor habilitowany Tomasz Grodzki oraz doktor habilitowany Witold Rzyman. Liczne pytania do operatora i chwilami żywa dyskusja świadczyły o dużym zainteresowaniu tym tematem torakochirurgów z całej Polski.

Użycie promieniowania laserowego w udrażnianiu dróg oddechowych jest uznaną metodą leczenia. Skojarzenie tej metody z zastosowaniem nowoczesnych respiratorów wysokiej częstotliwości nadaje jednak nową jakość tego typu zabiegom i dlatego stwierdziliśmy, że warto pokazać i upowszechnić w Polsce tak unowocześnione techniki znieczulenia i operacji. Operację przekazywaną na żywo z ACK AMG przeprowadzał doktor Cezary Piwkowski z Poznania, a komentował i jednocześnie dzielił się własnym doświadczeniem profesor Tadeusz Orłowski z Warszawy. W komentarzach i dyskusji zwracały uwagę różne techniki wykonywania laserowego udrożnienia tchawicy w Polsce. Wszyscy uczestnicy byli jednak zgodni, że jeżeli jest to tylko możliwe, miejsce zwężenia należy wyciąć chirurgicznie. Pacjent, u którego przeprowadzono pokazową operację, był bardzo zadowolony z jej wyniku i jeszcze tego samego dnia chciał być wypisany do domu. Na podkreślenie zasługuje sprawne prowadzenie znieczulenia przez doktora Radosława Owczuka z Kliniki Intensywnej Terapii AM w Gdańsku, który doskonale poradził sobie z tym skomplikowanym sposobem wentylacji, pomimo krótkiego okresu przygotowań.

Kolejny wykład dotyczył termoablacji — nowej techniki stosowanej w leczeniu chorych z nieoperacyjnym nowotworem płuca. W Polsce po raz pierwszy tę procedurę zastosował gdański ośrodek chirurgii klatki piersiowej w 1999 roku. Termoablacja jest dynamicznie rozwijającą się w świecie metodą leczenia nowotworów, a w szczególności przerzutów nowotworowych do wątroby i płuc. Jednym z ośrodków o największym doświadczeniu w tego typu zabiegach jest Uniwersytecki Szpital w Pizie, skąd przyjechała E. Bozzi. Przedstawiła ona bardzo bogaty materiał na temat zastosowania termoablacji w raku płuca. Doświadczenie ośrodka gdańskiego w tym sposobie leczenia jest największe w Polsce, co potwierdziła dyskusja, która toczyła się pomiędzy doktorem Zdrożnym z Kliniki Chirurgii Ogólnej AMG a profesorem M. Studniarkiem i doktorem habilitowanym Witoldem Rzymanem. Ten ostatni przygotował perspektywny projekt badawczy o zasięgu krajowym dotyczący termoablacji guzów płuca.

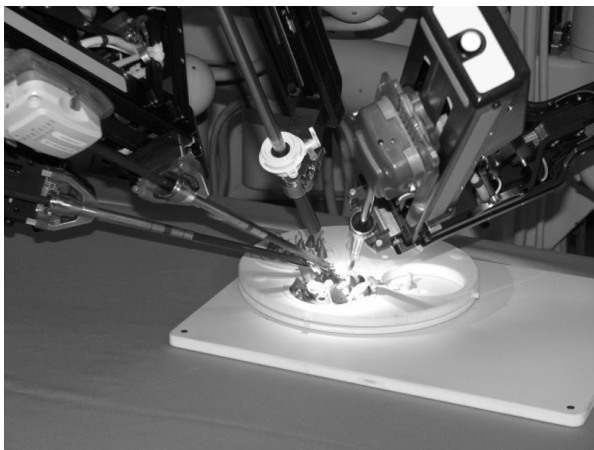
Rycina 1. Organizatorzy — prof. Jan Skokowski, dr hab. Witold Rzyman i dr Adam Sternau — wraz z uczestnikami konferencji

W dyskusji zwrócono uwagę, że w naszym kraju, pomimo dość dużego zapotrzebowania na takie zabiegi i udowodnionych ewidentnych korzyści dla chorych, Narodowy Fundusz Zdrowia nie przewiduje w katalogu tego typu procedury medycznej.

Wieczorem, na pokładzie „Daru Pomorza” zacumowanego przy Skwerze Kościuszki w Gdyni, odbyło się uroczyste spotkanie. Miła, koleżeńska atmosfera sprawiła, że goście bawili się do późnych godzin nocnych.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się mocnym akcentem — tematem pierwszego wykładu były wyniki praktycznego zastosowania robotów w chirurgii. Frank Van Hyfte z pewnością przekonał słuchaczy, że tego typu operacje śmiało konkurują z konwencjonalnymi procedurami, a także, że mapa Europy, Ameryki i Azji jest gęsto pokryta ośrodkami stosującymi roboty DaVinci. Niestety, pomimo że nasi południowi sąsiedzi, Czesi, posiadają już 4 roboty, Polska na tej mapie pozostaje białą plamą. Mamy nadzieję, że ta sytuacja zmieni się w niedługim czasie i również w naszym kraju można będzie leczyć pacjentów przy zastosowaniu najnowocześniejszych technik. Po wykładzie roboty prezentowany w centrum wystawienniczym był oblegany przez uczestników, którzy chcieli praktycznie wypróbować możliwości manipulowania w zaranżowanym modelu pola operacyjnego za pomocą robota.

W Polsce jest już kilka 64-rzędowych tomografów komputerowych, ale niewielu lekarzy się orientuje, jak szerokie możliwości diagnostyczne wynikają z zastosowania tych maszyn. Temu tematowi była poświęcona kolejna prezentacja, doktora Adama Zapaśnika, który pomimo trudności technicznych doskonale przedstawił w swojej pre-

Rycina 2. Robot Da Vinci w akcji

zentacji możliwości obrazowania 3D (zwłaszcza wirtualnej bronchoskopii i wirtualnego obrazowania naczyń wieńcowych) oraz możliwości oceny pojedynczych cieni okrągłych w płucu z pomiarami ich objętości, gęstości i oceny dynamiki przyrostu objętości na podstawie porównania kolejnych badań. Aparaty tego typu z pewnością będą miały szerokie zastosowanie, gdy rozpocznie się w Polsce realizacja kilku (co najmniej 2) programów badań przesiewowych u ludzi z grup ryzyka zachorowania na raka płuca.

Ostatnim, jednak najbardziej oczekiwanym punktem konferencji, był wykład połączony z operacją transmitowaną na żywo z ACK AMG, poświęcony wideotorakoskopowemu usunięciu płata płuca. Na wykład zostali zaproszeni znakomici eksperci: doktor Bernard Park (Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, New York) oraz doktor Fran-

cesca Melfi (Universita di Pisa). Na wstępie w tle rozpoczynającej się operacji podzielili się swoimi osiągnięciami i doświadczeniami w wykonywaniu tego typu zabiegów. Potem na bieżąco komentowali ważne momenty operacji, którą wykonywał najbardziej doświadczony w tego typu zabiegach w Polsce doktor Cezary Piwkowski z Poznania. Na sali wykładowej wyczuwalne było duże napięcie wśród słuchaczy. Wydawało się, że każdy z uczestników w myślach sam przeprowadza tę operację. Gdy ze względu na upływający czas konieczne było przerwanie transmisji, obserwatorzy protestowali i domagali się kontynuacji. Pacjent, u którego przeprowadzono operację radykalną raka płuca wraz z usunięciem węzłów chłonnych śródpiersia, był usatysfakcjonowany, został wypisany do domu w 4. dobie po operacji. Mamy nadzieję, że ten wykład połączony z pokazem przyczyni się do szerszego wykonywania tego typu operacji we wczesnych postaciach raka płuca również w naszym kraju. W Gdańsku rozpoczęliśmy wykonywanie takich zabiegów w listopadzie bieżącego roku.

Konferencja doskonale pokazała, jak szybko rozwijają się nowoczesne metody stosowane w medycynie, ale również jak można stosować nowoczesne metody przekazu w doskonaleniu umiejętności lekarzy i przekazywaniu im swoich doświadczeń na żywo. Przygotowanie konferencji byłoby niemożliwe bez wsparcia ze strony Jerzego Zająca, Dyrektora Urzędu Miejskiego w Gdyni, i Prezydenta Wojciecha Szczurka, pracowników Telewizji Polskiej S.A. Oddziału Gdańskiego, Telekomunikacji Polskiej oraz Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej.